2025/2110

6.11.2025

EMP ÜHISKOMITEE OTSUS nr 174/2025,

11. juuli 2025,

millega muudetakse EMP lepingu II lisa „Tehnilised normid, standardid, katsetamine ja sertifitseerimine“ ning IV lisa „Energeetika“ [2025/2110]

EMP ÜHISKOMITEE,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut (edaspidi „EMP leping“), eriti selle artiklit 98,

ning arvestades järgmist:

(1) EMP lepingusse tuleb inkorporeerida Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ ([1]).

(2) EMP lepingusse tuleb inkorporeerida Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2002, millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust ([2]).

(3) EFTA riikidele ei ole siduv ELi energiatõhususe põhieesmärk, mille kohaselt tuleb 2020. aastaks saavutada 20 % energiasääst. EFTA riikide suhtes tuleks kohaldada direktiivi 2012/27/EL artiklit 3, kuid mitte artikli 3 lõike 1 punkti a ja lõiget 5.

(4) EFTA riikidele ei ole siduv ELi 2030. aasta energiatõhususe põhieesmärk suurendada energiatõhusust vähemalt 32,5 %. Seetõttu ei tuleks EFTA riikide suhtes kohaldada direktiiviga (EL) 2018/2002 muudetud direktiivi 2012/27/EL artikli 1 lõiget 1. Selle asemel peaksid EFTA riigid kehtestama riiklikud soovituslikud energiatõhususeesmärgid aastaks 2030.

(5) Islandile tehtavad erandid peavad tagama energiatõhususmeetmete kulutõhusa ja asjakohase rakendamise, võttes arvesse, et Islandi energiasüsteem on isoleeritud ja peaaegu fossiilkütusevaba ning selle varustuskindlus ja energiasõltumatus on väga hea. Islandil kasutatakse laialdaselt eriomadustega taastuvat geotermilist energiat, mistõttu on Islandile muu hulgas vaja teha erand teatavatest mõõtmisnõuetest, mis on sätestatud artiklites 9a, 9b ja 9c.

(6) Direktiivi 2012/27/EL artiklis 5 on osutatud energiatõhususe miinimumnõuetele, mis tuleb kehtestada hoonete energiatõhusust käsitleva direktiivi 2010/31/EL artikli 4 alusel. Vastavalt EMP ühiskomitee otsusele nr 135/2022 on Island vabastatud direktiivi 2010/31/EL kohaldamisest. Seetõttu tulenevad Islandi puhul hoonete energiatõhususe miinimumnõuded Islandi siseriiklikest õigusaktidest.

(7) Islandis on energiamahuka tööstuse osakaal suhteliselt suur, mistõttu on tema säästukohustus mitu korda suurem kui ELi keskmine. 88 % Islandi primaarenergiast saadakse taastuvatest energiaallikatest ning kuna elektri- ja soojusenergia hind on madal, on kulutõhusate säästumeetmete vajadus väiksem. Seepärast peaks Island artikli 7 lõike 1 kohaselt saavutama igal aastal 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2030 uue energiasäästu, mis moodustab 0,24 % aastasest energia lõpptarbimisest, mille aluseks on 1. jaanuarile 2019 vahetult eelnenud viimase kolme aasta keskmine.

(8) Islandil ei ole maagaasitaristut ning ta on EMP ühiskomitee otsuse nr 93/2017 kohaselt vabastatud maagaasi siseturgu käsitleva direktiivi 2009/73/EÜ kohaldamisest. Seetõttu ei tuleks Islandi suhtes kohaldada direktiivi 2012/27/EL artiklite 9 ja 10 nõudeid maagaasi koguse mõõtmise ja maagaasi arvetel esitatava teabe kohta.

([1]) ELT L 315, 14.11.2012, lk 1.
([2]) ELT L 328, 21.12.2018, lk 210.

(9) Vastavalt EMP ühiskomitee otsusele nr 151/2006 ei kohaldata Islandil geotermilise koostootmise suhtes direktiivi 2004/8/EÜ soojus- ja elektrienergia koostootmise stimuleerimiseks siseturu kasuliku soojuse nõudluse alusel. Direktiiviga (EL) 2018/2002 muudetud direktiivi 2012/27/EL artiklid 14 ja 15, mis käsitlevad koostootmist, vastavad direktiivi 2004/8/EÜ koostootmist käsitlevate artiklitele. Islandil on juba 90 % soojuse kogunõudlusest kaetud geotermilise energiaga ning Island jätkab geotermilise koostootmise arendamist omaenda õigusraamistiku kohaselt, kui see on tehniliselt teostatav. Seetõttu ei kohaldata Islandi geotermilise koostootmise suhtes artikleid 14 ja 15.

(10) On saavutatud kokkulepe võimaldada täiendavat paindlikkust direktiivi 2012/27/EL artiklite 5 ja 20 kohaldamisel. Selleks et fondi tehtavatest sissemaksetest saaks täita kõik artiklis 5 sätestatud kohustused, tuleks artikli 20 lõikes 5 asendada viide artikli 5 lõikele 1 viitega artiklile 5.

(11) Direktiiviga 2012/27/EL tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2004/8/EÜ, ([3]) mis on EMP lepingusse inkorporeeritud ja mis tuleb kehtetuks tunnistamise tõttu EMP lepingust välja jätta.

(12) Seetõttu tuleks EMP lepingu II ja IV lisa vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

EMP lepingu II lisa IV peatüki punkti 6 (Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/125/EÜ) lisatakse järgmine tekst:

„, mida on muudetud järgmise õigusaktiga:

— **32012 L 0027**: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).“

Artikkel 2

EMP lepingu IV lisa muudetakse järgmiselt.

1. Punkti 24 (Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/8/EÜ) tekst asendatakse järgmisega:

„**32012 L 0027**: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1), mida on muudetud järgmise õigusaktiga:

— **32018 L 2002**: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2002 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 210).

Käesolevas lepingus loetakse selle direktiivi sätteid järgmistes kohandustes.

a) Artikli 1 lõiget 1, artikli 3 lõike 1 punkti a ja artikli 7 lõike 1 kolmandat lõiku ei kohaldata EFTA riikide suhtes.

b) Artikli 3 lõikesse 5 lisatakse järgmine lõik:

„Iga EFTA riik kehtestab vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artiklitele 3 ja 7–12 oma lõimitud riikliku energia- ja kliimakava raames riikliku soovitusliku 2030. aasta energiatõhususeesmärgi, mis põhineb kas primaar- või lõppenergia tarbimisel või energiamahukusel.“

c) Artikli 5 lõikes 1 lisatakse sõnade „direktiivi 2010/31/EL artikli 4“ järele sõnad „või Islandi puhul Islandi siseriiklike õigusaktide kohaste kohustuste“.

([3]) ELT L 52, 21.2.2004, lk 50.

d) Artikli 7 lõike 1 punkti b lisatakse järgmine lause:
„Erandina käesoleva punkti esimeses lauses sätestatud nõudest peab Island igal aastal 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2030 saavutama uue energiasäästu, mis on 0,24 % aastasest energia lõpptarbimisest ja mille aluseks on 1. jaanuarile 2019 eelnenud viimase kolme aasta keskmine.“

e) Islandi suhtes ei kohaldata artikli 9 sätteid maagaasi koguse mõõtmise kohta.

f) Artikli 9a lõikes 1 lisatakse sõnade „tegelikku energiatarbimist“ järele sõnad „või Islandi puhul samaväärset energiatarbimist“.

g) Artikleid 9a ja 9c ei kohaldata selliste Islandi kaugküttesüsteemide suhtes, millel on vähem kui 1 500 lõppkasutajat.

h) Artiklit 9b Islandi suhtes ei kohaldata.

i) Islandi suhtes ei kohaldata seda osa artiklist 10, mis käsitleb gaasiarvetel esitatavat teavet.

j) Artikli 20 lõikes 5 asendatakse viide artikli 5 lõikele 1 viitega artiklile 5.

k) Islandi geotermilise koostootmise suhtes ei kohaldata artikleid 14 ja 15.“

2. Punkti 26 (Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/125/EÜ) lisatakse järgmine tekst:
„, mida on muudetud järgmise õigusaktiga:

— **32012 L 0027**: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).“

Artikkel 3

Direktiivide 2012/27/EL ja (EL) 2018/2002 islandi- ja norrakeelsed tekstid, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* EMP kaasandes, on autentsed.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub 12. juulil 2025, tingimusel et kõik EMP lepingu artikli 103 lõike 1 kohased teated on edastatud (*).

Artikkel 5

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* EMP osas ja EMP kaasandes.

Brüssel, 11. juuli 2025

EMP ühiskomitee nimel
eesistuja
Kristján Andri STEFÁNSSON

(*) Põhiseadusest tulenevad nõuded on nimetatud.

EFTA riikide deklaratsioon,

mis lisatakse EMP ühiskomitee otsusele nr 174/2025, millega inkorporeeritakse lepingusse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/27/EL

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/27/EL EMP lepingusse inkorporeerimise tõttu laieneb EFTA riikidele energiatõhususe edendamise meetmete ühine õigusraamistik. EFTA riikidele ei ole ELi energiatõhususe põhieesmärk siduv. EFTA riigid on siiski seadnud järgmised soovituslikud energiatõhususe eesmärgid:

— Islandi valitsus on kehtestanud riikliku eesmärgi suurendada 2030. aastaks energiakasutuse tõhusust 25 % võrreldes 2015. aastaga. Eesmärk on väljendatud sektoriülese energiamahukuse vähendamise eesmärgina, s.t energia lõpptarbimise ja reaalse (ostujõu standardi alusel kohandatud) SKP suhtena. Islandi keskkonna- ja energiaamet avaldab igal aastal energiaprognoosi, mis sisaldab ka seda näitajat.

— 6. novembril 2020 võttis Liechtensteini parlament (Landtag) vastu energiastrateegia aastaks 2030. Selle kohaselt on Liechtensteinil kavas suurendada energiatõhusust 20 % võrreldes 2008. aastaga. 2030. aastaks saavutatav energiatõhususe suurendamine seisneb eelkõige hoonete renoveerimises, uute hoonete väga hea energiatõhususe tagamises ning valgustuse, mootorite ja kodumasinate energiatõhususe parandamises. Nii kütteks kasutatavad elektrisoojuspumbad kui ka elektrisõidukite kasutamine transpordis võimaldavad fossiilkütuste kasutamisest suures osas loobuda. Eesmärkide saavutamise kohta koostatakse igal aastal aruanne (parlamendile esitatava seirearuande osana).

— Norra parlament (Storting) on kehtestanud riikliku eesmärgi suurendada energiakasutuse tõhusust 2030. aastaks 30 % võrreldes 2015. aastaga (valitsuse esitatud seaduseelnõu St. 25 (2015-2016)). Eesmärk on väljendatud sektoriülese eesmärgina vähendada energiamahukust, s.t energiasisendi (primaarenergia) ja reaalse SKP suhet. Energeetikaministeerium esitab Stortingile eesmärgi täitmise kohta iga aastal aruande riigieelarvet käsitleva aruande (valge raamatu) osana.